

Korkeakouludiplomi

kokeiluhankkeen seuranta- ja arviointitutkimuksen väliraportti

Helsinki 9.2.2015

Professori Jussi Välimaa
Erikoistutkija Helena Aittola
Projektitutkija Taru Siekkinen

9.2.2015

Koulutuksen tutkimuslaitos - Finnish Institute for Educational Research

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Esityksen sisältö

- 1) Korkeakouludiplomin taustat
- 2) Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) koulutuskokeilun toteuttajana
- 3) Seuranta- ja arviointitutkimuksen tavoitteet
- 4) Korkeakouludiplomikoulutuksen alustavaa analyysiä
- 5) Keskeisiä huomioita

Korkeakouludiplomin taustoista

- OKM asetti syksyllä 2012 työryhmän tavoitteena ”tehdä esityksiä koulutustarjonnan ja työvoiman koulutusrakenteiden kehittämiseksi sekä koulutuksen järjestämistapojen ja tutkintorakenteiden monipuolistamiseksi” (OKM 2013, 5)
- Työryhmä muistiossa esitetään uudentyyppisten korkeakoulukokonaisuuksien, ”korkeakouludiplomien” (KKD) kokeilun käynnistämistä, jotka ovat enintään 120 op suuruisia kokonaisuuksia. Kokeilun tavoitteena selvittää:
  - 1) onko työelämässä tarvetta tämän tyyppiselle koulutukselle?**
  - 2) miten KKD:t parhaiten vastaavat erilaisten opiskelijaryhmien tarpeisiin**
  - 3) edistävätkö KKD:t korkeakoulutuksen alueellista saatavuutta?**

KKD pähkinänkuoressa

- Korkeakoulututkintojen osista muodostettuja kokonaisuuksia
- Kaikille avoimia: ei pohjakoulutus- tai työkokemusvaatimuksia
- Osa avoimen amk:n toimintaa (10€/op)
- Eivät johda tutkintoon, opiskelijaa saa diplomoin
- KKD:lla voi täydentää tai hankkia uutta osaamista
- Opinnot voi myöhemmin sisällyttää osaksi korkeakoulututkintoa

JAMK koulutuskokeilun toteuttajana

- Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) aloitti syksyllä 2014 koulutuskokeilun, jossa on mukana neljä 60 opintopisteen (op) laajuista opintokokonaisuutta:
  - **Gerontologinen kuntoutus** (22 opiskelijaa)
  - **Hankintaosaaja** (23 opiskelijaa)
  - **Henkilöstö- ja talousosaaja** (24 opiskelijaa)
  - **Maatalousyrittäjien liiketoimintaosaaminen** (16 opiskelijaa)

Seuranta- ja arviointitutkimus (1)

- KKD:n seuranta- ja arviointitutkimuksen tekijäksi valittiin **Koulutuksen tutkimuslaitos**
- Seuranta- ja arviointitutkimuksen kohteena ovat:
  - 1) koulutus- ja oppimisprosessit
  - 2) osaamisen kehittyminen
  - 3) koulutuksen mahdolliset vaikutukset työllistymiseen ja työmarkkina-asemaan
  - 4) korkeakouludiplomin asema Suomen korkeakoulutusjärjestelmässä

Seuranta- ja arviointitutkimus (2)

- Väliraportoinnissa keskitytään koulutuksen suunnittelu- ja alkuvaiheen toteutukseen, opiskelijavalintaan ja korkeakouludiplomia koskeviin yleisiin kysymyksiin
- Väliraportti perustuu seuraaviin aineistoihin: 1) dokumentit ja raportit; 2) opiskelijoiden ennakkotehtävät, sekä 3) hankkeen projektihenkilöstön ja koulutuksen vastuuhenkilöiden haastattelut

Havainnot ja analyysiä KKD-koulutuksesta: suunnittelu

- Koulutuskokonaisuuksien suunnittelu yhteistyössä työelämän ja koulutuksen sidosryhmien kanssa - kuten ministeriön työryhmä suositteli
- Koulutusalojen välillä erilaisia käsityksiä siitä, mitkä ovat korkeakouludiplomikoulutuksen tavoitteet opiskelijoiden, työnantajien ja työelämän osaamistarpeiden näkökulmasta
- Suunnitteluvaiheessa koulutusohjelmilla oli vapaus suunnitella omat koulutuksensa – koulutusalat ovat toteutukseltaan erilaisia

KKD-koulutuksen vuonna 2014 aloittaneet opiskelijat

Diplomi Koulutus	Ammatill. Tutkinto	AMK-tutkinto	YO tutkinto	Opiskelijamäärä	Keski-ikä (vuotta)
Gerontolog.	13 (59%)	6 (27%)	2 (9%)	22 (100%)	43,1
Hankinta	7 (30%)	10 (44%)	5 (22%)	23 (100%)	41,0
Hlö-& talous	17 (71%)	5 (21%)	2 (8%)	24 (100%)	42,8
Maatalous	7 (44%)	2 (12%)	7 (44%)	16 (100%)	37,4
Yhteensä	44 (54%)	23 (27%)	16 (19%)	85 (100%)	41,4

Havainnointia ja analyysiä KKD-koulutuksesta: opiskelijat

- Koulutukseen hakeutuneet opiskelijat:
  - Keski-ikä 41 vuotta
  - valtaosa naisia
  - 46 %:lla korkeakoulutasoinen tutkinto, lopuilla ammatillinen peruskoulutus
- Opiskelijoiden erilaiset koulutustaustat & osaamistasot ovat eräs koulutuksen haasteista
- Keskeyttäneitä 14 (17%), ei yhtä syytä; suurin osuus maatalous-KKD (6/14): heterogeenisin ryhmä koulutus- taustaltaan & -tavoitteiltaan

Havainnot ja analyysiä KKD-koulutuksesta: opinnot

- Opiskelijoista suuri osa koulutettuja ja työelämässä => korkeakouludiplomilla lisäosaamista
- Opinnot ovat maksullisia ⇔ työttömien kyky maksaa opintomaksut & työyhteisön tuki?
- Opintojen suorittaminen työajalla ⇔ miten työnantaja tukee opiskelua?

Pedagogiikoissa eroja

- Kaikilta edellytetään itsenäistä työskentelyä
- Kontaktiopetuksen, monimuoto- & verkko-opetuksen osuudet vaihtelevat koulutuskokonaisuuksissa
- Opiskelu kokonaan vain verkossa: Henkilöstö & talous
- Mentorointi pilottina / Henkilöstö & talous
- Ei erillistä opiskelijaryhmää / Maatalous
- Tietoisesti erilaisia opetusratkaisuja / kokeneet kouluttajat

Huomioita

- ❏ Työttömät eivät juurikaan hakeutuneet koulutukseen: tiedotusongelma? TE-keskukset?
- ❏ Pääosin koulutettujen naisten koulutusta ⇔ 'elämäntapaopiskelijat'?

Eroja alojen välillä:

- ❏ Gerontologinen kuntoutus, Hankintaosaaja & Henkilöstö- ja talousosaaja: vastaus työelämän tarpeisiin
- ❏ Maatalousyrittäjien liiketoimintaosaamisessa paljon keskeyttäneitä: työelämärelevanssi?

Korkeakoulupoliittisia kysymyksiä

- 60 op realistinen, jopa kunnianhimoinen tavoite
⇔ OKM:n 120 op tavoite / 2 vuotta?
- Korkeakoulutuksen alueellinen saatavuus?
- AMK-opintojen ensimmäinen askelma ⇔
neliportainen tutkintorakenne?
- Maksullisuus, koulutusmahdollisuuksien tasa-
arvo?
- Koulutus parantanee opiskelijoiden osaamista &
valmiuksia, mutta työelämän koulutustarpeet
analysoitava tarkasti

Kiitos!

Kysymyksiä, kommentteja?

12.2.2015

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ